

ŠAJĀ NUMURĀ:

- Žurnāla "Latvijas Lopkopis" februāra numurā... 2
- Biškopības vienību apsaimniekošana apputeksnēšanas vajadzībām... 2
- Atbalsta maksājumu saņemšana – ar atbilstošu izglītību... 3
- Tehnisko pakalpojumu cenu apkopojums par 2022. gadu... 4
- Uzsākts kalpošanas materiālu salīdzinājums tauriņziežu–stiebrzāļu zālājā... 7
- Dažādu desikantu pielietojuma salīdzinājums kartupeļu stādījumos... 8

AKTUALITĀTES

- Augsnē esošo barības vielu daudzuma ietekme uz gurķu ražu un kvalitāti... 11
- Kā rīkoties, ja lauksaimniecības zeme aizaugusi ar kokiem un krūmiem... 13
- Svarīgākie datumi, kurus lauku uzņēmējs nedrīkst aizmirst 2023. gada aprīlī... 14
- Ainavu veidošana ir skaistums un liela atbildība... 15

ARĪ ŠOGAD MEIKATONS "AGRITECH 2023" AICINA ĪSTENOT SAVAS IDEJAS

Lai veicinātu inovācijas lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un zivsaimniecībā, arī šogad Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs (LLKC) sadarbībā ar Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāti (LBTU) aicina piedalīties meikatonā "AgriTech 2023", lai 48 stundu laikā radītu jaunus, dzīvotspējīgus, uz modernām tehnoloģijām un inovācijām balstītus ideju praktiskos risinājumus.

Pieteikties meikatonam var līdz 6. aprīlim mājaslapā www.meikatons.lv. Dalībniekus, kurus uzņems meikatonā, par to individuāli informēs līdz 8. aprīlim.

Pieteikties iespējams vairākos veidos – ar vai bez savas risināmās idejas, individuāli vai komandā, kā arī var pieteikties tikai ideju, dodot ie-

spēju kādai dalībnieku komandai to risināt meikatona laikā. Vienā komandā var būt no 2 līdz 6 cilvēkiem, kuri sasnieguši 18 gadu vecumu. Šogad meikatonam var pieteikties idejas četrās visaptverošās tēmās – lauksaimniecībā, mežsaimniecībā, zivsaimniecībā, kā arī – pārtikā.

Paredzēts, ka klātienē meikatons notiks no 28. aprīļa līdz 30. aprīlim LBTU telpās, Jelgavā.

Meikatona norises vieta – LBTU – nav izvēlēta nejauši. Šādā veidā komandām tiek dota iespēja drošā vidē, sadarbojoties ar zināšiem mentoriem un izmantojot LBTU tehnisko aprīkojumu, rast praktisku risinājumu vēl nerealizētu ideju īstenošanā. Par labākajiem risinājumiem paredzētas arī naudas balvas un specbalvas no LLKC un pasākuma atbalstītājiem.

Atgādināsim, ka jau pirmā meikatona dalībnieki pērn uzrādīja visai labus rezultātus: 1. vietu ieguva FARMORE komanda ar ideju par iekārtu ravēšanai, stādīšanai un ražas novākšanai – tā jau ir pieejama iegādei. 2. vietu ieguva ideja par zirgu kūtsmēslu granulēšanu apkurei un mēslojumam. Savukārt 3. vietu ieņēma ideja par tiešsaistes platformas/noliktavas izveidi bioloģisko produktu ražotājiem.

Plašāka informācija: Aiva Saulīte-Liniņa, VKLPT projektu vadītāja: aiva.saulite@llkc.lv, tālr. 26592103. Mājaslapa: www.meikatons.lv. Sociālie tīkli: Facebook: @Meikatons.AgriTech2022

Meikatons "AgriTech 2023" notiek Valsts Kopējās lauksaimniecības politikas tīkla (VKLPT) aktīvtāšu ietvaros.

AKTUALITĀTES

ŽURNĀLA "LATVIJAS LOPKOPIS" FEBRUĀRA NUMURĀ

Februārī iznācis žurnāla 100. numurs, kurā autoru kolektīvs parūpējies par interesantu un lietderīgu rakstu virkni.

Žurnāla 100. numurā lasiet ieskatu Berlīnes Zaļajā nedēļā jeb "Grüne Woche", kas šogad pēc divu gadu pārtraukuma atgriezies klātienē, pulcējot 1400 dalībniekus no 60 valstīm, tajā skaitā Latvijas. Zaļā nedēļa ir ne tikai pasaulē lielākais pārtikas gadatirgus, bet arī vieta, kur tiek nozāres politikas veidotāji, zemnieki, zinātnieki, rūpnieki.

Žurnālā skaidrojam piena tirgus peripetijas. LLKC ekonomists Raivis Andersons, izmantojot Starptautiskā Piena pētniecības tīkla IFCN datus, pierāda, ka zemākās piena iepirkuma cenas ir tajās ES dalībvalstīs, kur saražotais piena apjoms ir lielāks, nekā vajadzīgs pašnodrošinājumam, lielākie piena pārstrādāji ir privātie uzņēmumi un produktu portfeļa lielāko daļu veido piena pārstrādes produkti ar zemu pievienoto vērtību. Turpat arī žurnāla galvenās redaktore Ivetas Tomsones apskats par šī brīža situāciju piena tirgū – industriālo piena produktu cenas krīt, tomēr ES kopā krīzes nav, tā iestājusies tikai Latvijā un Lietuvā.

LLKC Lopkopības nodaļas vadītāja un žurnāla nozaru redaktore Silvija Dreijere sagatavojusi informāciju, ko gaida visi piensaimnieki – aizvadītā pārraudzības gada ražīgāko ganāmpulku

TOP sarakstu. Tajā iekļautas saimniecības, kurās izslaukums bija vidēji virs 11 000 t no govju gadā. Šoreiz pirmajā trijniekā ir Valmieras novada saimniecības "Kalnapaižu" un "Ceriņi", kā arī Gulbenes novada SIA "Brīvzemnieki".

Saimnieku pieredzes rubrikā šoreiz iepazīstinām ar Mazsalacas pagasta z/s "Kalnblāķi" saimniekiem Arti un Sanitu Janeliem, kuru ganāmpulkā ir ap 270 saucamajām govīm un apsaimniekošanā – 320 ha zemes.

LLKC konsultants-eksperts veterinārmedicinā Dainis Arbidāns piedāvā neierastāku profesionālo skatījumu uz saimniecību problēmām – šoreiz stāstu apkopojums par dažādiem veterināro sarežģītību gadījumiem, ko vieno teiciens – tā nevajag darīt!

Gaļas liellopu audzētājiem iesakām Liellopu izsoļu nama vadītāja Kaspara Ādama pārdomas par galvenajām problēmām nozarē un to risinājumiem. Turpat arī saimnieku pieredzes apraksts par Limuzīnas šķirnes liellopu audzēšanu Baibas Grāveres z/s "Bal-diņi" Valmieras novadā.

Aitkopjiem noderēs Latvijas Aitu audzētāju asociācijas aitu vērtēšanas ekspertes Dīnas Avotiņas padomi jēru atnešanās laikā – kā tos aprūpēt, lai nenosaltu.

Par vistu kāju īpatnībām raksta Latvijas Apvienotās putnkopības nozāres asociācijas pārstāve Anna Ērliha. Turpat arī saimnieku pieredzes apraksts

no putnkopja Guntara Eglīša saimniecības "Skujas", kur mājā dažādu šķirņu vistas, pūdeļpiles un pārļuvistas.

Zirkkopības rubrikā LLKC Apgāda redaktore Dace Millere raksta par to, kā klājas Zanei un Eduardam Krūmiņiem, kuri 14 gadus bija vieni no labākajiem pajūgu braucējiem Latvijā.

Kā ierasts, žurnālā nozāres ziņas no Latvijas un ārzemēm, labas veselības uzturēšanas padomi, saimnieku aptauja, recepte un anekdotes.

Atgādinām, ka žurnālu "Latvijas Lopkopis" iespējams abonēt VAS "Latvijas Pasts" pasta nodaļās visā Latvijā, abonēšanas indekss – 2044, pasūtīšanu iespējams veikt arī elektroniski "Latvijas Pasts" mājaslapas elektroniskās abonēšanas sadaļā: https://abone.lv/lv/latvijas_preses_izdevumi/zurnali/2044/2023_gads/

Žurnālu var iegādāties arī Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrā Ozolniekos.

Iveta Tomsone, LLKC Apgāda vadītāja

ES ATBALSTS 2023

BIŠKOPĪBAS VIENĪBU APSAIMNIEKOŠANA APPUTEKSNĒŠANAS VAJADZĪBĀM

Sākoties jaunam plānošanas periodam, mainās arī atbalsts biškopjiem. Ja līdz šim atbalstu maksāja par saimēm, tad tagad, lai saņemtu atbalstu, jāpiesaka platības, uz kurām bites nodrošinās apputeksnēšanu.

Atbalstam ir noteikts ne tikai minimālais platību lielums, bet arī saimju skaits, par kuru varēs saņemt atbalstu.

Maksājuma mērķis: sniegt ekosistēmas pakalpojumu – apputeksnē-

šanu, vienlaikus saglabājot barības bāzi savvaļas apputeksnētājiem.

Atbalsta pretendents: biškopis, kurš veic lauksaimniecisko darbību.

Atbalsta platība: maksājumu varēs saņemt par hektāru, kur nodrošina apputeksnēšanas pakalpojumu. Jābūt vismaz 2 bišu stropiem/saimēm uz ha, lai saņemtu atbalstu par 1 ha.

Atbalsta likmes:

- bioloģiskajā biškopībā – 60 EUR/ha;
- konvencionālajā biškopībā – 30 EUR/ha.

Var pie-
t e i k t
jebkuru
kultūrau-
gu, kas ir
vismaz 0,1 ha
lielā platībā un
ir iekļauts Lauku
atbalsta dienesta (turpmāk
LAD) lauku blokā.

Var pieteikt ne tikai sev piederošās, bet arī citam apsaimniekošanā esošās

► 3. lpp.

2. lpp.

platības, ja biteniekam esošo bišu stropu/saimju skaita blīvuma nosacījums (2 saimes uz ha) pārsniedz pašam apsaimniekošanā esošo platību. Cita apsaimniekošanā esošās platības var deklarēt, ja noslēgta rakstveida savstarpēja vienošanās, kuru pēc pieprasījuma būs jāuzrāda LAD. Vienošanās ir jāslēdz nevis ar zemju īpašniekiem, bet ar personām, kas tās apsaimnieko.

Piemērs. Biškopim ir 50 saimes un 10 ha zemes. Pie nosacījuma, ka jābūt 2 saimēm uz ha, biškopis varētu saņemt atbalstu par 25 ha, bet, tā kā pašam ir tikai 10 ha, tad viņš ir tiesīgs noslēgt vienošanos ar citiem lauksaimniekiem, uz kuru zemes vai pie kuru laukiem atrodas viņa bites, un iesniegt atbalstam vēl 15 ha.

Bioloģiskais biškopis var pieteikt atbalstam ne tikai bioloģiski sertificētās platības, bet arī nesertificētu platī-

bu, kas atrodas 3 km rādiusā ap dravas novietni vai ceļojošās dravas atrašanās vietu ganību sezonas laikā. Šajā teritorijā ienesuma laikā nedrīkst atrasties konvencionāli apsaimniekoti ziedoši augi, no kuriem bites varētu iegūt nektāru un ziedputekšņus.

Atbalstam var pieteikt ne mazāk kā:

- 10 ha, ja bites ir iekļautas bioloģiskā saimniekošanas sistēmā;
- 15 ha, ja bites ir konvencionāli apsaimniekotas.

Lai saņemtu atbalstu biškopim, Lauksaimniecības datu centrā (turpmāk LDC) ganību sezonā (15. maijs–15. septembris) jābūt reģistrētam ne mazāk kā:

- 20 stropiem/saimēm bioloģiskā saimniekošanas sistēmā;
- 30 stropiem/saimēm konvencionālās saimniekošanas sistēmā.

Ja notiek ceļojošā dravniecība, pārvietojot bišu stropus/saimes uz ganībām, minimālais attālums no novietnes

ir 3 km un minimālais pārvietoto saimju skaits 2. Atbalsta pretendents ganību periodā LDC datubāzē (7 dienu laikā pēc notikuma) paziņo par bišu stropu pagaidu pārvietošanu, norādot bišu stropu skaitu, pārvietošanas sākuma un beigu datumu un vietu (kadastra numuru).

Papildus jāievēro vispārīgās prasības biškopībā:

- stropi ir marķēti ar LDC piešķirto ganāmpulka numuru;
- ganību periodā par pagaidu pārvietoto bišu stropu/saimju skaitu tiek ziņots LDC 7 dienu laikā pēc notikuma;
- bioloģiski sertificētām saimniecībām ir saņemts atbilstošs sertifikāts biškopības jomā par bioloģisku vai pārejas perioda produktu. Ja kādā gadā tiek zaudēts biškopības jomā izdots sertifikāts, saistības turpinās ar nākamo gadu, jānodrošina konvencionālo saimniecību prasību izpilde (min. 30 saimes un 15 ha platības).

ES ATBALSTS 2023

ATBALSTA MAKSĀJUMU SAŅEMŠANA – AR ATBILSTOŠU IZGLĪTĪBU

Atšķirībā no iepriekšējiem gadiem, kad atbilstoša izglītība un veikta apmācība bija nepieciešama vien dažos atbalsta pasākumos, tad no 2023. gada, lai saņemtu tiešos un lauku attīstības platībatkarīgos maksājumus, saimniekiem mācībām būs jāatvēl vairāk laika.

- Ienākumu papildatbalsts gados jauniem lauksaimniekiem:

apguvis lauksaimniecības zināšanu pamatkursus (vismaz 160 stundas) vai ieguvis augstāko vai vidējo profesionālo lauksaimniecības izglītību, kurā apgūti lauksaimniecības priekšmeti 320 stundu apmērā līdz 1. augustam gadā, kad pirmo reizi piesakās ienākumu papildatbalsta gados jauniem lauksaimniekiem saņemšanai.

LLKC piedāvā divas programmas – “Lauksaimniecības pamati” un “Bioloģiskā lauksaimniecība”, katra no tām nodrošina atbilstību nosacījumam par lauksaimniecības zināšanu pamatkursa apguvi vismaz 160 stundu apjomā. Programmas iespējams apgūt attālināti: <https://talmaciba.llkc.lv/>.

Vidējo profesionālo lauksaimniecības izglītību iespējams iegūt lauksaimniecības profesionālās izglītības skolās

Pasākuma kods, nosaukums	Stundu skaits	Joma
LA10.1. Zaļās joslas	16	Augkopība; Zālāju biotopu atjaunošana un apsaimniekošana; Bioloģiskā lauksaimniecība; Digitālās tehnoloģijas lauksaimniecībā.
LA10.2. Vidi saudzējoša dārzkopība	40	Augkopība; Pārtikas produktu pārstrāde; Digitālās tehnoloģijas lauksaimniecībā.
LA10.3. Paaugstinātu labturības prasību un emisiju mazināšana lopkopībā	40	Lopkopība; Augkopība; Pārtikas produktu pārstrāde; Digitālās tehnoloģijas lauksaimniecībā.
LA10.4. Biškopības vienību apsaimniekošana apputeksnēšanas vajadzībām	40	Biškopība; Augkopība; Pārtikas produktu pārstrāde; Zālāju biotopu atjaunošana un apsaimniekošana; Bioloģiskā lauksaimniecība; Digitālās tehnoloģijas lauksaimniecībā.
LA10.5. Zālāju biotopu apsaimniekošana	16	Zālāju biotopu atjaunošana un apsaimniekošana.
LA11. Bioloģiskā lauksaimniecība	40 lietpratējiem	Bioloģiskā lauksaimniecība (augkopība, lopkopība, biškopība); Pārtikas produktu pārstrāde; Zālāju biotopu atjaunošana un apsaimniekošana; Digitālās tehnoloģijas lauksaimniecībā.
LA11. Bioloģiskā lauksaimniecība	160 iesācējiem	Bioloģiskā lauksaimniecība (augkopība, lopkopība, biškopība); Pārtikas produktu pārstrāde; Zālāju biotopu atjaunošana un apsaimniekošana; Digitālās tehnoloģijas lauksaimniecībā.

un tehnikumos. Personām ar vidējo izglītību mācību ilgums ir aptuveni 1,5 gadi, ar pamatzglītību – 4 gadi.

Augstāko izglītību lauksaimniecībā iespējams iegūt Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātē.

- Mācības agrovides pasākumos

Katrā no 6 atbalsta pasākumiem ir jāapgūst dažādu jomu kursi ar atšķirīgu stundu skaitu. Mācības var sākt apgūt no 2023. gada 1. janvāra, bet ne-

► 4. lpp.

◀ 3. lpp.

pieciešamo stundu skaitam jābūt izpildītam līdz 2027. gada 31. maijam.

Iespējams dažādus kursus un pasākumus summēt, ja piesakās uz vairākiem atbalsta pasākumiem, ja tā joma, kas ir apgūta viena pasākuma ietvaros, sakrīt ar otru.

Apmācības varēs sniegt nevalstiskās organizācijas, lauksaimniecības kooperatīvās sabiedrības, Izglītības un zinātnes ministrijas izglītības iestāžu reģistrā reģistrētas juridiskas personas. Par apmeklētajiem mācību kursiem, lauka dienām, konferencēm un citiem izglītojošiem pasākumiem jābūt izsniegtam apliecinājumam par to apmeklēšanu, norādot stundu skaitu, un tas būs jāiesniedz Lauku atbalsta dienestā.

LLKC jau piedāvā apgūt dažādu jomu mācības, kas ir pieejamas gan klātienē, gan attālināti, kā arī plānots arvien paplašināt piedāvāto kursu klāstu.

Aicinām mācību kursu apgūšanu neatlikt uz pēdējo brīdi, jo tad var tikt piemērotas sankcijas. **LL**

Informācijas sagatavošanā izmantota Zemkopības ministrijas sniegtā informācija un Ministru kabineta noteikumu projektā plānotie nosacījumi uz 04.01.2023.

Informāciju sagatavoja:

Jolanta Sūna, LLKC Tālākizglītības

nodaļas vadītāja vietniece

Ilze Skudra, LLKC Augkopības nodaļas

augkopības konsultante

“LAUKU LAPU” IESPĒJAMS ABONĒT

Ja vēlaties “Lauku Lapu” saņemt mājās vai birojā, izdevumu iespējams abonēt tikai par piegādes cenu gan pasta nodaļās, gan “Latvijas Pasta” interneta mājaslapā:

<https://abone.pasts.lv/lv/katalogs/>.

Abonēšanas indekss – 1163.

LAUKSAIMNIECĪBAS TEHNIKA

Foto: Iveta Tomšone

TEHNISKO PAKALPOJUMU CENU APKOPOJUMS PAR 2022. GADU

LLKC Ekonomikas nodaļa apkopojusi tehnisko pakalpojumu cenas par 2022. gadu. Cenu apkopojums tiek veikts, pamatojoties uz konsultantu iesūtīto informāciju par 45 dažādu tehnisko pakalpojumu cenām visos Latvijas reģionos 2022. gadā.

Tehnisko pakalpojumu cenas veidojas, saskaitot degvielas, darbaspēka un pamatlīdzekļu nolietojuma izmaksas, kā arī pakalpojuma sniedzēja vēlamā peļņu. Tehnisko pakalpojumu cenas norādītas bez pievienotās vērtības nodokļa (bez PVN).

2022. gads bija unikāls, jo visiem apkopojumā iekļautajiem tehniskajiem pakalpojumiem cenas auga. Vidēji pakalpojumu cenas palielinājās par 25%. Tas ir saistīts gan ar degvielas, gan citu resursu cenu kāpumu. Vidējā dīzeļdegvielas cena Latvijā 2021. gadā bija 116,3 centi par litru, bet 2022. gadā piedzīvoja kāpumu uz vidēji 167,2 centiem par litru.

Salīdzinot reģionu līmeni, vidēji viszemākais populārāko pakalpojumu cenu līmenis ir Latgalē, savukārt visaugstākais – Pierīgas reģionā, kas izcenojuma ziņā ir līderis jau vairākus gadus pēc kārtas.

Lielākais cenu palielinājums 2022. gadā, salīdzinot ar 2021. gadu, bijis tādiem lauku darbiem, kuriem ir lēns darba temps un liels degvielas patēriņš. Piemēram, cenas frēzēšanai ir kāpušas par 49,81%, dziļirdināšanai

par 48,65%. Tāpat liels kāpums ir arī ekskavatoru pakalpojumiem. Mini ekskavatoriem izcenojums par 1 stundu ir kāpis par 45,71%, bet ekskavatoriem ar masu no 3,1 līdz 8 tonnām par 49,37%. Būtisks pieaugums ir bijis arī graudu malšanas pakalpojumam no 20,46 uz 30,50 eiro/tonnā (49,06%). No 45 apkopojumā iekļautajiem pakalpojumiem cena līdz 20% robežās ir augusi 18 pakalpojumiem, bet virs 20% robežās 27 pakalpojumiem.

Mazākie pieaugumi cenās ir bijuši smidzināšanai (1,46%), šļūķšanai (7,56%), graudu tīrīšanai (8,67%) un pievelšanai (9,68%) (skatīt 1. tabulu).

Ja lielākie pieaugumi ir bijuši darbiem, kuros ir liels degvielas patēriņš ha apstrādei, tad mazākie pieaugumi ir tieši pretēji tiem darbiem, kuriem ir zems degvielas patēriņš. Kā jau tika minēts, pērn pakalpojuma cenu pieaugumu galvenokārt izraisīja degvielas cenu kāpums. Bet nevar aizmirst arī citus ļoti būtiskus resursus, gāzi un elektroenerģiju, kas tiek izmantoti tehnikas iekārtu un rezerves daļu ražošanai. Attiecīgā resursa kāpums ietekmēja ražošanas izmaksas, kas nozīmēja, ka tehnikas un rezerves daļu tirgotājiem neizbēgami bija jākāpina cenas, lai nepaliktu zaudētājos. Tāpat izcenojumi kāpa arī servisa pakalpojumiem. Ja kāda tehnikas vienība nojuka un bija nepieciešams izbraukuma servisa pakalpojums, tad tas 2022. gadā izmaksāja krietni dārgāk kā 2021. gadā.

▶ 5. lpp.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

◀ **4. lpp.** Tehnisko pakalpojumu cenu izmaiņas 2022. gadā, salīdzinot ar 2021. gadu, redzamas 1. tabulā.

Populārāko tehnisko pakalpojumu cenu līmenis reģionos ir atšķirīgs (skatīt 2. tabulu). Vidēji viszemākais cenu līmenis ir Latgalē. Visaugstākais cenu līmenis 2022. gadā bija Pierīgas reģionā.

Secinām, ka viena pakalpojuma cenas reģionos ļoti krasi atšķiras. Vislielākās cenu atšķirības bijušas: zāles pļaušanai (Latgalē: 33,64 eiro/ha, Pierīgā: 53,13 eiro/ha, kas ir par 58% vairāk), vālošanai – ārdīšanai (Latgalē: 26,25 eiro/ha, Zemgalē: 38,33 eiro/ha, kas ir par 46% vairāk), graudaugu sēšanai ar kombinēto agregātu (Latgalē: 50,00 eiro/ha, Pierīgā: 68,00 eiro/ha, kas ir par 36% vairāk), aršanai (Kurzemē: 53,33 eiro/ha, Pierīgā: 71,43 eiro/ha, kas ir par 34% vairāk).

Lai cenu atšķirības starp reģioniem būtu vieglāk analizēt, sarta krāsā iekrāsotas tās cenas, kas ir vismaz par 15% lielākas nekā attiecīgā pakalpojuma vidējā cena Latvijā, zilā krāsā – tās cenas, kas ir vismaz par 15% mazākas nekā attiecīgā pakalpojuma vidējā cena Latvijā.

Atšķirība tehnisko pakalpojumu cenās reģionos pastāv vairāku iemeslu dēļ. Pirmkārt, cenu līmeni var ietekmēt lauksaimniecības specializācija reģionos. Otrkārt, tā var būt pakalpojumu piedāvājuma un pieprasījuma attiecība konkrētai tehniskajai operācijai. Ja pakalpojuma piedāvājums reģionā ir lielāks par pieprasījumu, tad pakalpojuma tirgus cena būs zemāka. Ja pieprasījums pēc pakalpojumiem pārsniedz piedāvājumu, tad pakalpojuma tirgus cena ir augstāka. Ir tehniskās operācijas, kurām pakalpojumu sniedzēju skaits novados ir ļoti mazs, līdz ar to arī konkrēto pakalpojumu cenas ir augstākas. Par iemeslu var būt arī lauksaimnieka nevēlēšanās sniegt kādu pakalpojumu. Lauku saimniecība ar šo tehniku strādā ikdienā un, ja kādam apkārtnē ir lūgums pēc konkrēta pakalpojuma, tas tiek darīts tikai par ļoti augstu samaksu.

Vēl tehnisko pakalpojumu cenas ir atkarīgas no tā, cik liels darba apjoms jāveic – cik liela platība vai produkcijas apjoms jāapstrādā. Jo mazāka platība vai produkcijas daudzums jāapstrādā, jo pakalpojuma cena par vienu vienību ir lielāka. Dažkārt var rasties situācija, ka, sniedzot pakalpojumu mazu platību apstrādāšanai, ilgāks laiks aiziet pārbraucienā un tehnikas sagatavošanā darba veikšanai nekā pašam veicamajam darbam.

▶ **6. lpp.**

1. tabula

Tehnisko pakalpojumu vidējo cenu salīdzinājums Latvijā 2022. un 2021. gadā

N.p.k.	Tehniskie pakalpojumi	Mērvienība	Vidējā cena 2022. g.	Vidējā cena 2021. g.	Cenu izmaiņas 2022. g. pret 2021. g., %	Maksimālā cena 2022. g.	Minimālā cena 2022. g.
1	2	3	4	5	6	7	
1	Šķīvošana	eiro/ha	46,50	39,53	17,62	47,40	45,00
2	Organisko mēslu izkliešana	eiro/t	3,30	3,01	9,70	4,33	2,00
3	Aršana	eiro/ha	65,24	54,84	18,95	71,43	53,33
4	Kultivēšana	eiro/ha	37,85	32,36	16,97	41,25	31,25
5	Dziļirdināšana	eiro/ha	55,00	37,00	48,65	65,00	47,50
6	Frēzēšana	eiro/ha	64,17	42,83	49,81	70,00	60,00
7	Šļūšana	eiro/ha	26,89	25,00	7,56	33,33	16,00
8	Augsnes kombinētā pirmsējās apstrāde	eiro/ha	53,00	45,75	15,85	80,00	40,00
9	Graudaugu sēšana	eiro/ha	41,04	29,19	40,61	45,00	34,50
10	Kombinētais agregāts (augšnes apstrāde+sēšana)	eiro/ha	58,50	51,56	13,47	68,00	50,00
11	Pievelšana	eiro/ha	21,25	19,38	9,68	27,50	17,50
12	Sējumu ecēšana	eiro/ha	21,00	19,00	10,53	25,00	17,50
13	Kartupeļu stādīšana	eiro/ha	80,05	64,71	23,72	87,50	72,65
14	Kartupeļu vagošana	eiro/ha	30,71	25,87	18,74	38,33	25,00
15	Smidzināšana (traktorvilkmes) (bez AAL izmaksām)	eiro/ha	23,20	22,87	1,46	36,00	12,00
16	Minerālmēslu izkliešana (bez min. mēslu izmaksām)	eiro/ha	20,56	18,50	11,11	40,00	10,00
17	Zāles pļaušana	eiro/ha	43,98	34,60	27,12	53,13	33,64
18	Ganību applaušana	eiro/ha	37,17	32,08	15,84	70,00	30,63
19	Grāvjmalu un ceļmalu applaušana	eiro/h	38,89	30,00	29,64	70,00	24,47
20	Vālošana – ārdīšana	eiro/ha	30,66	23,35	31,32	38,33	26,25
	Presēšana rituļos:						
21	siens	eiro/gab.	6,10	4,60	32,51	6,73	5,67
22	skābsiens (ieskaitot plēvi un tīklu)	eiro/gab.	17,60	13,66	28,86	20,00	15,00
23	Skābsiena rituļu ietīšana plēvē (bez plēves izmaksām)	eiro/gab.	5,25	4,00	31,25	8,00	3,33
24	Zāles smalcināšana (piekabināms smalcinātājs)	eiro/ha	57,83	43,33	33,46	66,67	45,00
25	Graudaugu kulšana	eiro/ha	84,98	65,97	28,82	94,00	73,75
26	Rapša kulšana	eiro/ha	89,94	70,33	27,88	119,00	78,33
27	Kartupeļu lakstu pļaušana	eiro/ha	43,33	33,00	31,31	45,00	40,00
28	Kartupeļu kratīšana	eiro/ha	86,00	76,43	12,52	100,00	70,00
29	Kartupeļu novākšana ar kombainu	eiro/ha	298,14	234,71	27,02	350,00	253,50
30	Graudu kaltēšana (cena vienas graudu tonnas izkaltēšana par 1% mitruma)	eiro/t%	4,82	3,69	30,40	5,45	4,45
31	Graudu tīrīšana	eiro/t	4,03	3,71	8,67	7,03	2,08
32	Graudu malšana	eiro/t	30,50	20,46	49,06	32,75	26,00
	Traktoru noma						
33	40–80 Zs*	eiro/h	28,00	24,53	14,13	40,00	17,50
34	81–130 Zs	eiro/h	31,00	27,96	10,88	34,60	26,67
35	131–180 Zs	eiro/h	35,88	29,80	20,39	38,00	25,00
36	181–250 Zs	eiro/h	43,33	33,57	29,08	50,00	25,00
37	virs 250 Zs	eiro/h	48,33	36,25	33,33	50,00	47,50
38	Kravas automobilis (kravnesība virs 10,0 t)	eiro/km	1,18	1,04	12,95	1,40	0,90
39	Lauksaimniecības tehnikas transportēšana ar treileri	eiro/km	1,39	1,04	33,60	1,73	1,00
	Ekskavators						
40	mini ekskavatori līdz 3 tonnām	eiro/h	30,60	21,00	45,71	32,00	25,00
41	ekskavatori 3,1–8 tonnas	eiro/h	36,22	24,25	49,37	40,33	31,00
42	ekskavatori virs 8 tonnām	eiro/h	45,64	37,22	22,61	51,00	27,00
43	Sniega šķūrešana	eiro/h	41,25	31,80	29,72	46,67	30,00
44	Sniega šķūrešana	eiro/km	19,09	14,82	28,84	23,79	13,93
45	Šķeldošana	eiro/m ³	4,83	4,00	20,83	5,00	4,50

* Zs Zirgspēki

5. lpp.

Šādos gadījumos arī sniegto pakalpojumu cenas būs augstākas, kā apstrādājot lielas platības. Šī iemesla dēļ arvien vairāk pakalpojumu sniedzēju izvēlas sniegt pakalpojumus, piemērojot stundas tarifa likmi. Reģionos atšķiras arī augsnes granulometriskais sastāvs un, arot mālainu augsni, darba temps būs krietni zemāks, kā arot smilšu augsni.

Arī šogad pašu izplatītāko tehnisko pakalpojumu tirgus cenām pievienojam tehnisko operāciju veikšanas izmaksas, ko aprēķinājis LLKC Inženiertehniskās nodaļas vadītājs Jānis Kažotnieks. Pašizmaksas pozīcijas ir tehnikas nolietojums, darbaspēka izmaksas, degvielas izmaksas, remontu un apkopju izmaksas (atkarībā no tehnikas veida: 3 līdz 6% no tehnikas vērtības).

Tehnikas nolietojums aprēķināts, pamatojoties uz vidējo tehnikas tirgus cenas un lietotas tehnikas pārdošanas vērtības starpību. Tehnikas izmantošanas laiks ir pieņemts 6 līdz 7 gadi. Darbaspēka izmaksas aprēķinātas, izmantojot darbaspēka stundas bruto tarifa likmi – 10 eiro/h. Dīzeļdegvielas patēriņš piemērots sekojoši: aršanai 21 litrs/h, kultivēšanai 20 litri/h, graudaugu sējai ar kombinēto agregātu 34,5 litri/h, smidzināšanai 13 litri/h, minerālmēsli izkliedei 13 litri/h, pļaušanai 14 litri/h, presēšanai 17 litri/h, kulšanai 47 litri/h. Zinot darba ražīgumu, šo visu iespējams pārrēķināt arī uz hektāriem. Piemēram, graudaugu kulšanas gadījumā ar 6,8 m hederi stundas laikā nokuļam 2,8 ha, tātad degvielas patēriņš uz hektāru ir $47/2,8=16,8$ litri. Smidzināšanai attiecīgi $13/4,8=2,7$ litri, rēķinot uz hektāru.

Izmantojot iepriekš minētos datus, iegūtas tehnisko pakalpojumu pašizmaksas, kas redzamas 3. tabulā.

Analizējot 3. tabulas datus, redzam, ka lielākajai daļai tehnoloģisko pakalpojumu tirgus cenas ir lielākas par pašizmaksām. Bet ir arī pakalpojumi, kuriem cenas ir zemākas kā pašizmaksas. Šāda situācija ir radusies, jo pašizmaksas aprēķinā ir pieņemta jaunas tehnikas tirgus vērtība, tāda, kāda tā bija 2022. gadā, bet tehniskos pakalpojumus daudzi vēl sniedz ar veco tehniku. 2022. gadā, salīdzinot ar 2021. gadu, lauksaimniecības tehnikas cenas kāpa par vidēji 20%. Tas nozīmē, ka, lai arī patlaban dažiem pakalpoju-

2. tabula.

Vidējās tehnisko pakalpojumu cenas Latvijā 2022. gadā reģionu griezumā

N.p.k.	Tehniskie pakalpojumi	Mērvienība	Pierīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale
	1	2	3	4	5	6	7
1	Šķīvošana	eiro/ha	47,14	45,00	46,00	47,40	46,11
2	Aršana	eiro/ha	71,43	63,71	53,33	67,14	64,20
3	Kultivēšana	eiro/ha	41,25	31,25	36,50	38,75	39,83
4	Graudaugu sēšana	eiro/ha	45,00	41,67	42,50	43,67	34,50
5	Kombinētais agregāts (augšnes apstrāde+sēšana)	eiro/ha	68,00	53,75	65,00	61,67	50,00
6	Zāles pļaušana	eiro/ha	53,13	43,14	41,67	50,00	33,64
7	Vālošana – ārdīšana	eiro/ha	33,33	28,14	32,33	38,33	26,25
8	Siena presēšana rituļos	eiro/gab.	5,70	6,42	6,33	6,73	5,67
9	Graudaugu kulšana	eiro/ha	94,00	79,00	77,25	93,63	73,75

Cenas, kas ir vismaz par 15% mazākas nekā attiecīgā pakalpojuma vidējā cena Latvijā

Cenas, kas ir vismaz par 15% lielākas nekā attiecīgā pakalpojuma vidējā cena Latvijā

3. tabula.

Tehnisko operāciju veikšanas izmaksas un vidējo tirgus cenu salīdzinājums Latvijā 2022. gadā

N.p.k.	Tehniskās operācijas	Operācijas veikšanas izmaksas, eiro/ha	Pakalpojuma cena 2022. gadā, eiro/ha	Pakalpojumu cenu un operāciju izmaksu starpība, eiro/ha
1	Aršana (4 korpusu)	65,58	65,24	-0,34
2	Kultivēšana (5 metri)	20,43	37,85	17,42
3	Graudaugu sēja ar kombinēto agregātu	83,26	58,50	-24,76
4	Smidzināšana (12 metri)	9,74	23,20	13,46
5	Minerālmēsli izkliedēšana	8,15	20,56	12,41
6	Pļaušana ar traktoram piekabināmo pļaujmašīnu	32,42	43,98	11,56
7	Presēšana rituļos	36,62	59,50	22,88
8	Graudaugu kulšana	110,78	84,98	-25,80

miem cenas ir zemākas kā tehniskās operācijas pašizmaksa, nākotnē tas mainīsies. Tehniskās operācijas, kurām šobrīd pašizmaksa ir augstāka par pakalpojuma cenu, ir graudaugu kulšana, graudaugu sēja ar kombinēto agregātu un aršana. Aršanai izmaksu starpība ir niecīga -0,34 centi/ha, graudaugu kulšanai -25,80 eiro/ha, un graudaugu sējai ar kombinēto agregātu -24,76 eiro/ha. Daudz ko nosaka arī tehnikas noslodze. Nepieciešams iegādāties tādu, lai tā tiktu maksimāli noslogota. Ja iespējam noslogot tehniku, tad ir jāpērk mazāka, un arī izmaksas samazināsies. Naudas izteiksmē būtiskākās atšķirības ir presēšanai rituļos, kur vidējā pakalpojuma cena viena hektāra apstrādei par 22,88 eiro pārsniedz pašizmaksu, kultivēšanai, kur vidējā pakalpojuma cena viena hektāra apstrādei par 17,42 eiro pārsniedz pašizmaksu, un smidzināšanai, kur vidējā pakalpojuma cena viena hektāra apstrādei par 13,46 eiro pārsniedz pašizmaksu.

Ja vēlaties aprēķināt tehnikas izmaksas savā saimniecībā, esat aicināti izmantot LLKC izstrādāto tehnikas izmaksu aprēķināšanas rīku, kas pieejams LLKC mājaslapā sadaļā “Node-rīgi”, apakšsadaļā “Jaunums Tehnikas izmaksu aprēķinu rīks”, tiešsaistes adrese: (<http://new.llkc.lv/lv/nozares/ekonomika/saimniekiem-talka-nak-tehnikas-izmaksu-aprekinu-riks>).

Ja rodas kādi jautājumi par tehnisko pakalpojumu vidējām cenām, sazinieties ar ekonomikas konsultantu Kristapu Vītoli (mob. tālr. 26030123, e-pasts: kristaps.vitols@llkc.lv). Savukārt par tehnikas izmaksu aprēķiniem varat sazināties ar Jāni Kažotnieku (tālr. 63050696, mob. tālr. 26660676, e-pasts: janis.kazotnieks@llkc.lv).

Kristaps VĪTOLS,
LLKC ekonomikas konsultants
e-pasts:
kristaps.vitols@llkc.lv
tālr. 26030123

UZSĀKTS KĀLKOŠANAS MATERIĀLU ŠALĪDZINĀJUMS TAURINZIEŽU-STIEBRŽĀLU ZĀLĀJĀ

AUGKOPIBA

Taurinziežu-stiebržālu zālājs demonstrējumā

Gan gaļas, gan piena lopu ganāmpulku produktivitātes nodrošināšanā svarīga nozīme ir pašaudzētās zāles lopbarības kvalitātei un, protams, arī kvantitātei. Atjaunojot vai ierīkojot zālāju, jārēķinās ar dažiem priekšdarbiem, kuri jāveic, lai zālājs pilnvērtīgi augtu un ražotu.

Pirms zālāju sējas vēlams iepriekšējā gada rudenī apkarot daudzgadīgās nezāles, sakārtot lauku meliorācijas sistēmu, lai sējums neciestu no lieka mitruma, novākt akmeņus un lauku nolīdzināt, lai varētu kvalitatīvi iesēt un izaugušo masu novākt. Cik ilgi zālājs saglabās vēlamo sugu sastāvu un kāda būs tā ražība, atkarīgs no zālāja regulāras un pareizas mēslošanas, tādēļ pirms zālāja ierīkošanas jāveic augsnes agroķīmiskā izpēte, nosakot organisko vielu augsnē, augsnes reakciju pH, makroelementus – fosforu un kāliju, kā arī vēlams noteikt sekundāros elementus – kalciju un magniju. Lai augi varētu pilnvērtīgi izmantot mēslojumu, nepieciešams optimizēt augsnes reakciju – pH. Ņemot vērā to, ka Vidzemes pusē augsnes pārsvarā ir ar skābu reakciju, nepieciešams tās kaļķot.

Lai novērtētu un praktiski demonstrētu augsnes kaļķošanas ietekmi uz augsnes reakcijas pH līmeņa izmaiņām, zālāju ražību un botāniskā sastāva izmaiņām, LLKC Limbažu konsultāciju birojs sadarbībā ar Z. Blauas piemājas saimniecību "Dzelmītes" un Limbažu novada Ainažu pagasta z/s "Punči" 2022. gadā ierīkoja demonstrējumu "Optimāla augsnes pH līmeņa uzturēšana taurinziežu-stiebržālu zālajos". Demonstrējums tika ierīkots Limbažu novada Ainažu pagastā, izvēlēts lauks ar

saistīgas smilts augsni, kur 2017. gadā ņēmtie augsnes paraugi uzrādīja augsnes reakciju pH 4,6, organiskā vielas saturs ~3,8%, P_2O_5 39 mg kg⁻¹, K_2O 42 mg kg⁻¹, Mg 102 mg kg⁻¹, Ca 629 mg kg⁻¹, magnija – kalcija attiecība 1:6. Demonstrējums ierīkots trijos variantos:

1. variants jeb kontrole: taurinziežu-stiebržālu zālājs ierīkots nekaļķotā augsnē;

2. variants: taurinziežu-stiebržālu zālājs ierīkots augsnē, kas pirms sējas kaļķota ar Nordkalk Atrigran granulēto kaļķi, deva 530 kg ha⁻¹.

3. variants: taurinziežu-stiebržālu zālājs ierīkots augsnē, kas pirms zālāja sējas kaļķota ar smalcinātu kaļķakmeni, deva 6,0 t ha⁻¹.

Kaļķojamie materiāli izklaidēti uz artā laukā 19.04.2022., pēc izklaidēšanas lauks sadiskots. Pirms zālāja sējas uz lauka izklaidēts hlorkālijs 50 kg ha⁻¹ un šķīdirmēsli 20 t ha⁻¹. Zālājs iesēts maija sākumā. Izraudzītā zālāju maisījuma Farmix Clover sastāvā ir 25% ganību airene, 30% sarkanais āboliņš, 25% auzeņairene un 20% timotiņš. Zālāju maisījums paredzēts pļaušanai.

Maijs 2022. gadā bija auksts un sauss. Naktīs gaisa temperatūra bieži bija tuvu nullei, un tas slikti ietekmēja sētā zālāja, sevišķi āboliņa dīgšanu. Stiebrzāles šādos apstākļos tomēr sadīgst labāk un ir konkurētspējīgākas. 25. maijā zālājs bija sadīdzis, un atšķirības augu attīstībā starp variantiem netika konstatētas. Jūnijā bija vairāk nokrišņu un arī kļuva ievērojami siltāks. Mēneša vidū visos variantos stiebrzālēm bija attīstījušās 3–4 lapas, āboliņam – 3–4 lapiņas. Zālājs tika sēts bez virsauga, līdz ar to sējumā

► 8. lpp.

Vienīgais SPECIALIZĒTAIS LOPKOPĪBAS ŽURNĀLS LATVIJĀ!

- Aktualitātes piena un gaļas lopkopībā, kā arī zirgkopībā.
- Intervijas ar nozares līderiem.
- Saimnieku pieredzes stāsti no visiem Latvijas novadiem.
- Praktiski profesionālu padomi piena un gaļas lopu audzētājiem.
- Informācija par nozarei saistošām likumdošanas izmaiņām.
- Jaunumi no Latvijas un pasaulē tirgiem.

Izdevējs: Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs.

Žurnālu "Latvijas Lopkopis" iespējams abonēt VAS "Latvijas Pasts" pasta nodalījumā visā Latvijā, abonēšanas indekss – 2044, pasūtīšanu iespējams veikt arī elektroniski "Latvijas Pasts" mājaslapas elektroniskās abonēšanas sadaļā: https://abone.pasts.lv/lv/latvijas_preses_izdevumi/zurnali/2044/2023_gads/

Abonēšanas cena
6 mēnešiem – 19,50 eiro,
3 mēnešiem – 9,90 eiro.

1. tabula. Augsnes agroķīmisko rādītāju izmaiņas kalķošanas variantos, 2022. g.

Variants	Organiskās vielas saturs, %	pH _{KCl}	P ₂ O ₅ , mg kg ⁻¹	K ₂ O, mg kg ⁻¹	Ca, mg kg ⁻¹	Mg, mg kg ⁻¹
1. Kontrole – nekalķots	5,9	4,8	57	40	782	57
2. Granulētais kalķis Atrigran	4,4	4,5	65	31	657	43
3. Kalķakmens milti	5,5	5,0	64	37	653	59

7. lpp.

strauji savairojās gan daudzgadīgās, gan viengadīgās nezāles. Jūlijs bija sauss un saulains. Dienā termometra stabiņš pacēlās virs +30 °C, smilts augsne strauji izžuva, radot augiem mitruma deficītu, kas būtiski ietekmēja zālāja attīstības tempus. Zālājs sezonā tika nopļauts tikai vienu reizi – 22.08.2022. Tā kā lielāko daļu no nopļautās masas veidoja nezāles, tika noteikta katra varianta raža, bet lopbarības kvalitātes analīzes netika veiktas. Iegūta zālāja raža: kontroles variantā (nekalķots) – 0,87 t ha⁻¹, 2. variants (granulētais kalķis Atrigran) – 0,66 t ha⁻¹, 3. variants (kalķakmens milti) – 1,13 t ha⁻¹.

Septembra sākumā vizuāli novērtēta zālāja attīstība – kontroles variantā sarkanais āboliņš audzis nedaudz labāk, apmēram 30% no zālāju masas, bet abos kalķotajos variantos ~10% no zālāju masas, bet pēc nokrišņiem septembra sākumā redzams, ka daļa āboliņa sēklu vēl tikai dīgst, jo daļa augu ir ar pirmajām īstajām lapām, un oktobra vidū tauriņziežu īpatsvars zelmenī sasniedza 15%. Zālājam katrā variantā veica augsnes analīzes.

Novērtējot augsnes analīžu rezultātus, var secināt, ka augsnes reakcija būtiski ir mainījusies 3. variantā, kurā augsne kalķota ar kalķakmens miltiem. Piecu gadu laikā samazinājies arī magnija saturs augsnē. Kalcija, kālija un fosforu saturs augsnē svārstījies mazāk un, neskatoties uz doto mēslojumu, vēl arvien ir zems.

Lai gan kvalitatīva raža sējas gadā netika iegūta, ņemot vērā iegūto ražu, izejvielu izmaksas un mašīnu–roku darbu operācijas, tika veikts bruto seguma 2 provizorisks aprēķins, kura rezultātā tika iegūti sekojoši rādītāji: 1. kontroles varianta bruto segums 2 – 277,48 EUR ha⁻¹, 2. variantā ar granulēto kalķi – 376,84 EUR ha⁻¹, bet 3. variantā ar kalķakmens miltiem – 412,48 EUR ha⁻¹. Bruto segums 2 ir ar mīnus zīmi, jo sējas gadā netika iegūta vēlā ņemama zaļās masas raža.

Kā vērtīgs papildinājums demonstrējumam bija lauka diena, kuras programmā bija iekļauta LLKC Augkopības nodaļas konsultanta Andra Skudras lekcija

par augsnes kalķošanas nozīmi, materiāliem, to izvēli. Par kalķošanas tēmu bija ļoti liela zemnieku interese. Ļoti noderīga bija “Latvijas šķirnes sēklu” agronomes Ivetas Gūtmanes sniegtā informācija par zālāju maisījumu izvēli, ņemot vērā augsnes īpašības. Lauka dienas izskaņā sekoja demonstrējuma lauka apskate un dalībnieku pieredzes stāsti un debates.

Darbs pie demonstrējuma notiks arī nākamajā gadā, kad tiks vērtēta kalķošanas efektivitāte, zālāja pārziemošana, ražas vērtēšana un organizēta lauka diena.

Atziņas

- Atjaunojot vai no jauna ierīkojot zālāju un izvēloties zālāju maisījuma sastāvu, jāņem vērā augsnes granulometriskais sastāvs un izvēlēta zālāju maisījuma sugu piemērotība konkrētajiem apstākļiem. Mūsu gadījumā jāreķinās ar to, ka smilts augsnes sausajās vasarās izžūs un augi jutīs mitruma deficītu, tādēļ būtu jārupējas par organiskās vielas satura saglabāšanu augsnē un zālāju savlaicīgu sēju.

- Pēdējos gados lielu lomu zālāju attīstībā spēlē faktors, ko cilvēks nevar ietekmēt – tie ir klimatiskie apstākļi: 2022. gadā auksts pavasaris un sausa, karsta vasara.

- Ja pavasaris ir auksts, veģetācijai atsākoties, spēcīgāk aug stiebrzāles, līdz ar to izkonkurējot āboliņu. Par šo apgalvojumu gan vēl jāpārlicinās turpmākajos demonstrējuma gados.

Demonstrējums “Optimāla augsnes pH līmeņa uzturēšana tauriņziežu–stiebrzāļu zālājos” realizēts LAP 2014.-2020. apakšpasākuma “Atbalsts demonstrējumu pasākumiem un informācijas pasākumiem” ietvaros, LAD līguma Nr. 10 2.1-20/21/P16 (13. lote). Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

Brigita SKUJINA,
LLKC Limbažu biroja
lauku attīstības
konsultante
e-pasts: brigita.skujina@llkc.lv
tāl. 64023774

AUGKOPIBA

DAŽĀDU DESIKANTU PIELIETOJUMA SALĪDZINĀJUMS KARTUPEĻU STĀDĪJUMOS

Jau otro gadu LLKC sadarbībā ar biedrību “Kartupeļu audzētāju un pārstrādātāju savienība”, Cēsu novada zemnieku saimniecību “Briežkalni” un AREI veic demonstrējumu kartupeļu stādījumā.

Demonstrējuma pamatmērķis ir salīdzināt un izvērtēt dažādu desikantu un lakstu iznīcināšanas paņēmieni pielietošanu kartupeļu stādījumos, lai izvēlētos efektīvāko lakstu iznīcināšanas veidu kartupeļu audzēšanai sēklai, pārtikai un pārstrādei čipsos. Demonstrējuma pamatojums: līdz šim lietotais desikants Reglone 200 SL (darbīgā viela dikvāts) ir izņemts no Latvijā reģistrēto augu aizsardzības līdzekļu saraksta. Līdz ar to, lai iegūtu glabāšanai piemērotus kartupeļus (sēklai, čipsiem, galdam) ar labi nobriedušu mizu, ir jāatrod piemēroti desikanti un lakstu iznīcināšanas paņēmieni, kas varētu būt alternatīva Reglone 200 S pielietošanai. Desikantu demonstrēšanai saņemta atļauja no VAAD.

Demonstrējums ierīkots zemnieku saimniecībā “Briežkalni”, Līgatnes pagastā, Cēsu novadā. Laukā priekšaugi – ziemas kvieši. Kartupeļu šķirne ‘Verdi’. Kartupeļi iestādīti 2022. gada 12. maijā, sadīga 25. maijā. Pirms stādīšanas pamatmēslojums iestrādāts kompleksais minerālmēslojums NPK 8:20:30 600 kg/ha, nitrobors 200 kg/ha. 15. jūnijā stādījums nomiglots ar Titus 25 d.g. 30 g/ha nezāļu iznīcināšanai. 3. un 14. jūlijā 2x miglots ar Zorvec Enicade 500 ml/ha lakstu puves ierobežošanai, turpmāk 24. jūlijā un 3. augustā miglots ar Bonjo Forte 1 l/ha lakstu puves ierobežošanai, un vēl 2 miglojumi ar Ranman Top 0.5 l/ha lakstu puves ierobežošanai 10. un 17. augustā.

9. lpp.

Foto: Dace Teterovska

Kartupeļu demonstrējums pirms apstrādes 2. septembrī z/s “Briežkalni”

8. lpp.

Pirmais miglojums tika veikts 3.09.2022., bet atkārtota kartupeļu stādījumu apstrāde ar desikantiem variantos, kur tā paredzēta, veikta pēc 7 dienām – 10.09.2022.

Novērojumi. Tā kā 2022. gada augusts bija ļoti silts, kā arī bija maz nokrišņu, tad jau pirms 2. septembra, pirms miglojuma ar desikantiem, kartupeļi bija sasnieguši savu bioloģisko gatavību, kas nozīmē, ka laksti sāk atmirt dabiski, bez desikantu iedarbības. Pēc lakstu pirmās un otrās apstrādes tika veikti lapu un lakstu nokalšanas novērojumi. Visos variantos laksti un lapas nokalta jau nedēļu pirms ražas novākšanas, kas veicināja arī bumbuļu mizas nobriešanu, kas savukārt svarīgi bumbuļu uzglabāšanai vēlākai pārstrādei. Jāatzīmē, ka variantos, kur bija lietots Reglons 200SL, nokalta gan kartupeļu laksti, gan nezāles, turpretī variantos ar Zi End 15% nezāles saglabājās zaļas, kas liecina par desikanta selektīvo iedarbību. Tāpat kā iepriekšējā gadā, bija novērojama desikanta Mizuki lēnāka iedarbība, kas veicina kaut nelielu, bet ražas pieaugumu.

Ražas uzskaitē. Kartupeļu ražas mērījumi un paraugi analizēm tika ņemti 2 reizes – pirms apstrādes ar

1. tabula. Demonstrējuma realizēšanai tika ierīkoti 12 varianti, katrs pa 20 vagām

Varianta Nr.	Lakstu apstrāde	1. miglojums	2. miglojums
12.	Noplauti maksimāli zemu	kontrole	kontrole
11.	Noplauti, atstājot 10 cm garus lakstus	Mizuki 2,0 l/ha	
10.	Noplauti, atstājot 10 cm garus lakstus	Spotlight 1,0 l/ha	Spotlight 0,6 l/ha
9.	Noplauti, atstājot 10 cm garus lakstus	Spotlight 1,0 l/ha	
8.	Nepļauti	Reglons 200SL 1,0 l/ha	Reglons 200SL 1,0 l/ha
7.	Nepļauti	Reglons 200SL 2,0 l/ha	
6.	Nepļauti	ZiEnd 15% 37,5 l/ha	Spotlight 1,0 l/ha
5.	Nepļauti	ZiEnd 15% 37,5 l/ha	Mizuki 2,0 l/ha
4.	Nepļauti	ZiEnd 15% 37,5 l/ha	ZiEnd 15% 37,5 l/ha
3.	Nepļauti	Mizuki 2,0 l/ha	Spotlight 1,0 l/ha
2.	Nepļauti	Mizuki 1,0 l/ha	Mizuki 1,0 l/ha
1.	Nepļauti	Mizuki 2,0 l/ha	

desikantiem (02.09.2022.) un pirms ražas novākšanas – 27.09.2022.

Tabulā redzams, ka pirms ražas novākšanas pirms pirmā miglojuma ar desikantiem vidējā raža no demonstrējuma lauka bija 41,75 t/ha. Svārstības pa demonstrējuma variantiem novērojamas sakarā ar lauka mikroreljefu un lauka neizlīdzinātību. Svarīgi bija noteikt ražu un tās struktūru, lai izmērītu ražas veidošanās dinamiku pēc dažādu desikantu lietošanas. Vidējā raža otrajā paraugu

ņemšanas reizē 27. septembrī bija 43,68 t/ha, kas ir 4,06% vairāk kā 2. septembrī ņemtajos paraugos. Šajā gadā sausas saturs ir ļoti labs, tuvu 28%, kas ir labs rādītājs pārstrādes kartupeļiem. Visos paraugos bumbuļu miza ir nobriedusi. Demonstrējuma rezultāti rāda, ka visos variantos, kur lietoti desikanti, raža ir lielāka kā kontroles variantā bez desikantu lietošanas. Tas rāda, ka desikantu lietošana veicina ražas veidošanos.

10. lpp.

9. lpp.

Veikts kartupeļu bumbuļu novērtējums pārstrādei, iegūts sausnas saturs 26,5–27,9% attiecīgi 8. un 6. variantā, cukura saturs visos variantos bija zems, čipsu cepšanās krāsa – 7, kas ir optimāla pārstrādei. Kartupeļu čipsu cepšanās krāsa novērtēta pēc krāsu skalas Orkla Latvija, DI-KD12-42/5, 03.02.2021.

Ekonomiskais izvērtējums

Analizējot desikantu pielietojšanas ekonomiskos rādītājus, tika salīdzinātas tiešās lakstu iznīcināšanas izmaksas – lakstu pļaušana, miglošana un desikants. Pārējās mainīgās audzēšanas izmaksas tiek uzskatītas par nemainīgām visiem variantiem, līdz ar to tas ir nebūtiski demonstrējuma rezultātu izvērtēšanai.

2022. gadā strauji mainījās ekonomiskā situācija, palielinājās izmaksas degvielai, tehnikas uzturēšanai, kā arī jaunas tehnikas iegādei. Jāņem vērā, ka čipsu audzēšanā ir svarīgi nodrošināt ļoti kvalitatīvu lakstu nopļaušanu, kas pasargā vāgas skaustu, neatsedz bumbuļus, turklāt teknikai nepieciešami šauri riteņi. Šie faktori jāņem vērā, rēķinot ekonomiskos rādītājus tehnoloģiju salīdzināšanā.

No rezultātiem var secināt, ka ekonomiski izdevīgākais lakstu iznīcināšanas paņēmieni ir, pielietojot miglojumu ar Reglone 200 SL. Tas nozīmē, ka kartupeļu audzētājiem būtu jālūdz Valsts augu aizsardzības dienestam šo desikantu atļaut pielietot turpmāk.

No jaunajiem desikantiem – Mizuki, Spotlight Plus un ZiEnd mazākās izmaksas ir Mizuki variantā ar vienu miglojumu un devu 2 l/ha (1. variants), jo nav jāpļauj laksti. Lietojot desikantu Spotlight Plus ar vienu miglojumu, devu 1 l/ha, iegūstam trešo izdevīgāko variantu (9. variants, bet nepieciešams pļaut lakstus). Desikanta ZiEnd pielie-

2. tabula. Kartupeļu raža, t/ha un ražas pieaugums pēc lakstu iznīcināšanas, %

Variants	Kartupeļu raža (bumbuļi >35 mm), t/ha		Ražas pieaugums pēc lakstu iznīcināšanas, %
	2. septembrī	27. septembrī	
1		43,4	
2	43,1	44,5	3
3		37,2	
4		50,5	
5	33,8	38,4	14
6		40,2	
7		37,5	
8	39,4	39	-1
9		33,7	
10	36,7	38,7	5
11	38,7	34,8	-10
12 kontrole	35,7	32,4	-9

3. tabula. Kartupeļu lakstu apstrādes variantu, pļaušanas, miglošanas un desikantu izmaksu salīdzinājums, EUR/ha

Variants	Lakstu pļaušana	Reglone 200SL	Mizuki	Spotlight Plus	ZiEnd	Smidzināšana	Kopā EUR/ha
1.			106,00			23,20	129,20
2.			106,00			46,40	152,40
3.			106,00	57,00		46,40	209,40
4.					269,25	46,40	315,65
5.			106,00		134,63	46,40	287,03
6.				57,00	134,50	46,40	237,90
7.		46,00				23,20	69,20
8.		46,00				46,40	92,40
9.	60,00			57,00		23,20	140,20
10.	60,00			91,20		46,40	197,60
11.	60,00		106,00			23,20	189,20
12.	60,00						60,00

tošana dažādās kombinācijās šobrīd ir dārgākais variants.

Secinājumi un priekšlikumi

- Lūgt atļauju turpināt lietot desikantu Reglone 200 SL, jo tas ir vislētākais un efektīvākais lakstu iznīcināšanas veids.
- Desikants Mizuki lēnāk aptur augu augšanu un tam ir salīdzinoši augstas izmaksas.

• Desikanta Spotlight Plus lietošanu sadārdzina nepieciešamā lakstu pļaušana pirms miglošanas, kas papildus var veicināt zaļo bumbuļu īpatsvara pieaugumu ražā.

• Lakstu pļaušana, kas nepieciešama desikanta (Spotlight Plus lietošanai) saistīta ar speciāla agregāta un šauro riteņu iegādi, to kopējās izmaksas ir ap 20 000 EUR. Atbilstošas tehnikas iegāde sadārdzina šī paņēmiena izmantošanu.

Demonstrējums ierīkots LAP 2014.-2020. apakšpasākumā "Atbalsts demonstrējumu pasākumiem un informācijas pasākumiem". LAD līguma Nr. 10 2.1-20/21/P15 Demonstrējuma tēma: Dažādu desikantu pielietojumu salīdzinājums kartupeļu audzēšanā Latvijas apstākļos (projekta Nr. 21-00-A00102-000001).

Valters Dambe, LLKC Cēsu konsultāciju birojs
Ilgvars Krūmiņš, biedrība "Kartupeļu audzētāju un pārstrādātāju savienība"
Dace Teterovska, "Nordisk Alkali"

Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību kartes var iegādāties internetā: makskeresanaskarte.lv.

Izplatītājs: Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs, tālr. 29460886.

AUGKOPIĒBA

AUGSNĒ ESOŠO BARĪBAS VIELU DAUDZUMA IETEKME UZ GURĶU RAŽU UN KVALITĀTI

Eiropas Savienība patlaban ievieš jaunu vidi saudzējošu politiku Zaļais kurss, lai veicinātu videi draudzīgu saimniekošanu. Lai sasniegtu šo mērķi, ir paredzēts samazināt arī mēslošanas līdzekļu patēriņu lauksaimniecībā. Minerālmēsli lietojuma optimizācija dārzeņu audzētājiem rada lielu izaicinājumu.

LLKC sadarbībā ar Kuldīgas novada Vārmes pagasta piemājas saimniecību "Blāzmas" 2022. gada pavasarī sāka demonstrējumu segtajās platībās. Tam tika izvirzīta hipotēze – barības vielu nodrošinājums augsnē ietekmē dārzeņu ražu un kvalitāti; un mērķis – analizēt barības vielu efektīvu izmantošanu dārzeņos.

Mērķa sasniegšanai 2022. gada pavasarī ierīkots demonstrējums segtajās platībās ar šādiem variantiem:

- 1) līdzinējais standarta paņēmieni – gurķu audzēšana ar sāļu koncentrāciju (EC) 2,5 mS/cm jeb ~0,5 g/l;
- 2) gurķu audzēšana ar zemu sāļu koncentrāciju (EC) 2,0 mS/cm jeb ~0,3 g/l;
- 3) gurķu audzēšana ar augstu sāļu koncentrāciju (EC) 3,5 mS/cm jeb ~0,7 g/l.

Salīdzinātas divas gurķu šķirnes – 'Spino F1' un 'Alpaka F1'.

Kopējā demonstrējuma platība ir 60 m². Augsnes raksturojums: pH 5,5, organiskā viela 1,9%. Barības vielu nodrošinājums katrā variantā tika nodrošināts atbilstoši demonstrējuma variantam. Katra varianta lielums ir 10 m². Gurķiem katru dienu deva mēslojumu, kas sastāvēja no oranžā kristalona (6:12:36+micro) un Ca(NO₃)₂ attiecībā 1:2, attiecīgi pa variantiem:

- 1) Kontrole, augsne ar normālu barības vielu nodrošinājumu. Uz apdobi katru dienu tika izlietoti 210 g minerālmēslojuma.
  - 2) Augsne ar zemu barības vielu nodrošinājumu. Uz apdobi katru dienu tika izlietoti 140 g minerālmēslojuma.
  - 3) Augsne ar augstu barības vielu nodrošinājumu. Uz apdobi katru dienu tika izlietoti 280 g minerālmēslojuma.
- Lai augsnē barības vielu nodrošinājums būtu tikai vienīgais atšķirīgais

Gurķi 'Alpaka F1'

faktors, demonstrējumu no paša sākuma tika plānots veikt segtajās platībās, kur visi pārējie faktori (augšnes un gaisa mitrums, mēslošana, temperatūra) ir vienādi un kontrolējami iespēju robežās. 2022. gada 15. aprīlī tika iesēti gurķi podiņos (12 cm). Iesēja divas šķirnes – 'Spino F1' un 'Alpaka F1', lai no katras šķirnes iegūtu 70 stādus un katrā variantā būtu 20 stādi. Pēc gurķu iesēšanas tika sagatavota augsne siltumnīcā atbilstoši iepriekš

minētajiem variantiem. 12. maijā gurķu stādus (2–3 īstās lapas) izstādīja siltumnīcā. Siltumnīca nebija apkurināma, nedēļu pēc izstādīšanas uznāca aukstums, stādi tika pakļauti stresam, to attīstība apstājās uz pāris nedēļām, bet bojā neviens augs neaizgāja.

Lai demonstrētu, kā mēslojuma daudzums augsnē ietekmē gurķu augšanu, attīstību un ražību, svarīgi ir izveidot sabalansētu mēslošanas recepti. Pie augstas sāļu koncentrācijas sabalansētai receptei nav tik liela nozīme kā pie zemas, jo pie zemas, ja kāda barības elementa trūkst, augi cieš vairāk. Mēslojumam izvēlēts oranžais kristalons (6:12:36+micro) un Ca(NO₃)₂ attiecībā 1:2. Saimniecībā katru dienu tika noteikts barības elementu daudzums augsnē ar konduktometru, un atkarībā no rezultāta mēsloja vai nemēsloja. Gurķus vajadzēja mēsloot gandrīz katru dienu, izņemot, ja iepriekšējā diena bija vēsa un apmākusies.

Gurķu stādi neatkarīgi no šķirnes un mēslošanas varianta līdz ražošanas sākumam (22. jūnijs) auga un attīstījās vienādi. Gurķiem sākot ražot, parādījās atšķirības to augšanā. Proporcionali dotajam mēslojuma daudzumam gurķu stādi veidoja atvases, respektīvi, jo vairāk tika dots mēslojums, jo vairāk veidoja atvases, kas, protams, pēc tam ļoti atspoguļojās ražā.

No kaitēkļiem bija sastopama muša, kas vasaras vidū dēja olniņas gurķu galotnes stumbrā, kāpuram graužot stumbru, galotnes auga kroplīgas vai aizgāja bojā. Šim kaitēklim gurķi nav primārā barības bāze, kaitēklis radīja maznozīmīgus bojājumus. Latvijā šis kaitēklis nav sastopams katru gadu. Tāpat tā ierobežošanai nav reģistrēts neviens AAL.

No slimībām pirmā parādījās stublāju iedega (*Didymella bryoniae*), un 2 stādi no šķirnes 'Spino F1' augusta sākumā aizgāja bojā variantā ar augstu sāļu koncentrāciju. Iespējams, šī šķirne ir ieņēmīgāka pret šo slimību. Vēlāk, septembrī, kad kļuva vēsāks, palielinājās gaisa mitrums, gurķu stādi visos variantos masveidā sāka slimot ar neīsto miltrasu (*Pseudoperonospora cubensis*). 1. oktobrī stādījums tika likvidēts.

► 12. lpp.

11. lpp.

Demonstrējumā ražai ir liela nozīme – gan tās daudzumam, gan kvalitātei. Raža tika vākta katru dienu un uzskaitīta kvantitatīvi. Gurķu augļu vidējais svars bija ~100 g.

Ražai tika noteiktas kvalitatīvās īpašības (nitrāti, mitrums, sausna, slāpekļis, fosfors, kālijs, magnijs, kalciji). Skat. 1. tabulu. Veicot datu matemātisko analīzi, starp mēslošanas variantiem un šķirnēm nebija būtiskas atšķirības parametros. Nitrātu saturam gurķu augļos arī nebija būtiskas atšķirības starp variantiem, bet variantos ar augstu barības vielu koncentrāciju nitrātu saturs pārsniedza maksimāli pieļaujamās nitrātu normas, kas norādītas Ministru kabineta noteikumos Nr. 292. Gurķu augļiem maksimāli pieļaujamais nitrātu daudzums ir 150 mg/kg, bet, ja augsne ir segta, maksimālais nitrātu saturs augļos nedrīkst pārsniegt 300 mg/kg.

Lai nepārsniegtu maksimāli pieļaujamā nitrātu līmeņa daudzumu, nākamajos gados jāgādā, lai augos fosfors tiktu pilnvērtīgi uzņemts, jo fosfors palīdz pārveidot nitrātus, veidojot olbaltumvielas. Fosfors, iespējams, netika pilnvērtīgi uzņemts vāji skābas augsnes un vēso nakšu dēļ.

Veicot matemātisko analīzi gurķu ražas kvantitatīvajiem datiem, starp šķirnēm netika konstatētas būtiskas atšķirības ražas apjomā, bet bija būtiskas atšķirības starp mēslošanas variantiem. Augsnē esot vairāk barības vielām, attiecīgi tiek iegūta lielāka raža (1. att.).

Tā kā ražas lielums būtiski atšķiras atkarībā no mēslošanas variantā, tad arī peļņa būtiski atšķiras pa mēslošanas variantiem (2. att.).

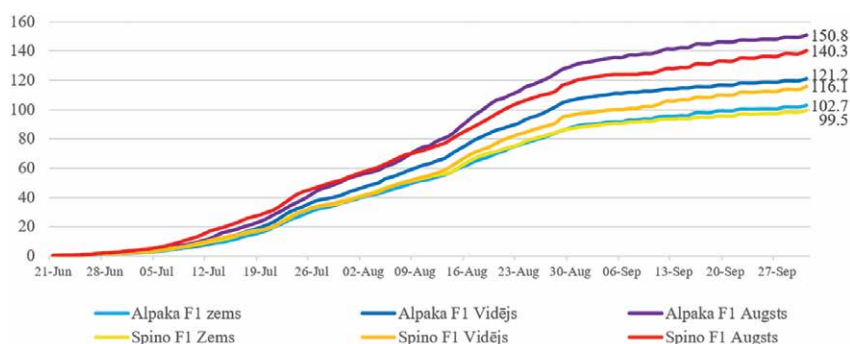
Visos variantos darbaspēka izmaksas ir vienādas, kas ir 6978,26 eiro uz 1000 m². Mainīgās izmaksas ir atšķirīgas – izdevumi minerālmēsliem. Ražas lielums visos variantos ir atšķirīgs, kas ietekmē kopējo peļņu. Gurķu augļi vidēji tika pārdoti par 1,80 eiro/kg.

Mēslošanas variantā ar vidēju barības vielu nodrošinājumu (kontrolē) mēslojuma izmaksas ir 2574,00 eiro/1000 m². Audzējot šajā variantā iegūtā peļņa 'Alpaka F1' ir 9725,20 eiro/1000 m² un 'Spino F1' – 8810,80 eiro/1000 m².

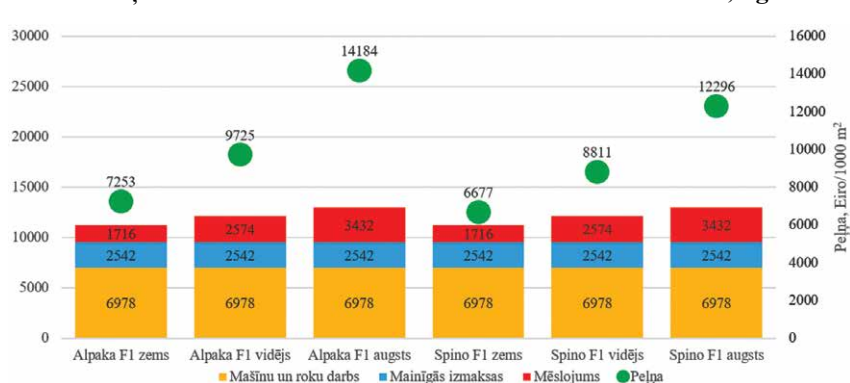
Audzējot ar zemu barības vielu nodrošinājumu, audzēšanas kopējie izdevumi ir par 7,1% mazāki, kā kontrolē variantā. Lietojot mazāk mēslojuma, tiek iegūta mazāka raža, līdz

1. tabula. Gurķu ķīmisko analīžu rezultāti, 2022. g.

Rādītāji	Varianti					
	'Alpaka F1' zems	'Alpaka F1' vidējs	'Alpaka F1' augsts	'Spino F1' zems	'Spino F1' vidējs	'Spino F1' augsts
Nitrāti, mg/kg	118	129	168	135	122	183
Mitrums, %	93,6	94,8	93,9	95	95,3	95,1
Sausna, %	4,7	5,5	4,2	4,9	4,9	5,1
Slāpekļis, %	4,36	4,44	4,25	4,45	4,52	3,65
Fosfors, %	0,52	0,5	0,54	0,5	0,53	0,51
Kālijs, %	3,36	3,26	3,41	3,41	3,21	3,49
Magnijs, %	0,27	0,24	0,28	0,25	0,22	0,27
Kalciji, %	0,55	0,43	0,47	0,6	0,39	0,49

1. att. Gurķu kumulatīvā raža atkarībā no mēslošanas variantā, kg/10 m²

2. att. Segtā platībā audzētu gurķu bruto segums atkarībā no mēslošanas variantā, eiro/1000 m²

ar to arī mazāka peļņa. Peļņa šķirnei 'Alpaka F1' ir 7253,20 eiro/1000 m², kas ir par 15,2% mazāka kā kontrolē variantam. Peļņa šķirnei 'Spino F1' ir 6677,20 eiro/1000 m², kas ir par 14,3% mazāka kā kontrolē variantam.

Audzējot gurķus ar augstu barības vielu nodrošinājumu, audzēšanas kopējie izdevumi ir par 7,1% augstāki kā kontrolē variantā. Lietojot vairāk mēslojuma, tiek iegūta lielāka raža un peļņa. Peļņa šķirnei 'Alpaka F1' ir 14 184,40 eiro/1000 m², kas ir par 24,4% lielāka kā kontrolē variantam. Peļņa šķirnei 'Spino F1' ir 12 296,20 eiro/1000 m², kas ir par 20,8% lielāka kā kontrolē variantam.

Jo vairāk tiek ieguldīts augu mēslošanā, jo tas vairāk atmaksājas ar ražu, bet variantā ar augstu barības vielu nodrošinājumu nedaudz pārsniedza

nitrātu saturu gurķu augļos. Turpmākos gados jā rūpējas, lai augi pilnvērtīgi uzņemtu fosforu.

Salīdzinot šķirnes – šķirne 'Alpaka F1' bija nedaudz ražīgāka par šķirni 'Spino F1' visos variantos. **L**

Demonstrējums "Sāļu koncentrācijas (EC) substrātā ietekme uz dārzena ražu un kvalitāti" (18. lote) ierīkots LAP 2014.-2020. apakšpasākuma "Atbalsts demonstrējumu pasākumiem un informācijas pasākumiem" ietvaros, LAD līguma Nr. 10.2.1-20/22/P10.

MEŽSAIMNIECĪBA

KĀ RĪKOTIES, JA LAUKSAIMNIECĪBAS ZEME AIZAUGUSI AR KOKIEM UN KRŪMIEM

Esat saņēmis paziņojumu par paaugstinātu nekustamā īpašuma nodokli un vēlaties lauksaimniecības zemi pārvērst par mežu vai plantāciju? Apdomājiet kārtīgi – vispirms izvērtējiet visas iespējas zemi izmantot lauksaimniecībā!

Iespējami šādi varianti:

1. Novākt apaugumu un turpmāk zemi izmantot lauksaimniecībai.

Apauguma novākšanai nav jāsaņem ciršanas apliecinājums no Valsts meža dienesta (VMD), jo kokus drīkst cirst saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 309 "Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža". Lai kontroles institūcijām apliecinātu ārpus meža nocirstās koksnes izcelsmi, zemes īpašniekam jāaizpilda veidlapa "Ārpus meža nocirstās koksnes izcelsmes apliecinājums", kas atrodama iepriekš minēto noteikumu 2. pielikumā. Jāņem vērā, ka vietējā pašvaldība izdod saistošos noteikumus par koku ciršanu ārpus meža, ar kuriem noteikti jāiepazīstas pirms ciršanas darbu uzsākšanas.

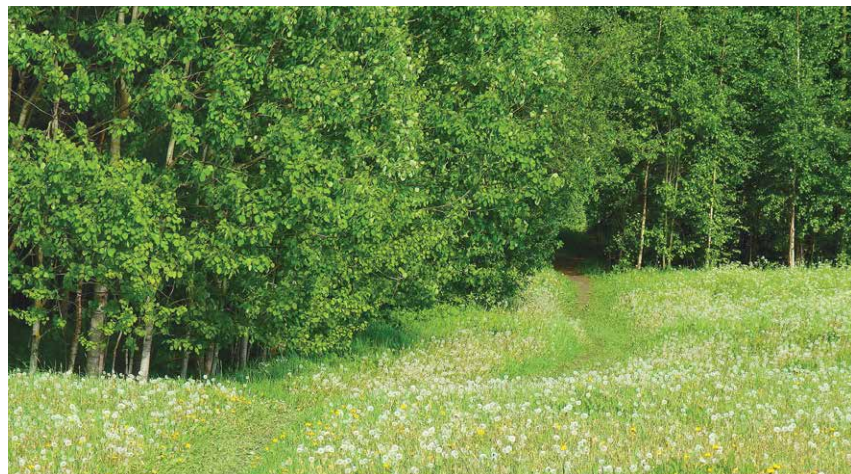
2. Ieaudzēt mežu vai plantāciju mežu.

Tādā gadījumā jāmaina zemes lietošanas veids. Lai to izdarītu, būs nepieciešami dažādi saskaņojumi (skatīt zemāk). Bet pirms to veikšanas visu kārtīgi apdomājiet. Jāizlemj zemes liktenis tālai nākotnei, daudziem gadu desmitiem, tāpēc ir vērts apsvērt visus par un pret:

1) Kādu ainavu ieplānotais mežs nākotnē izveidos? Kā būs, kad koki pārsniegs divdesmit metru augstumu un metīs platu ēnu? Pamēģiniet iztēloties!

2) Vai nodoms ieaudzēt mežu atbilst pašvaldības teritorijas plānojumam? Sazinieties ar pašvaldību un noskaidrojiet to! Jums būs vajadzīga izziņa, ka plānotā darbība nav pretrunā ar teritorijas plānojumu. Pašvaldībai var būt pieņemta kārtība, kādā nosaka lauksaimniecībā izmantojamās zemes, kurās drīkst ieaudzēt mežu – iepazīstieties ar to!

3) Apskatiet OZOLS – Dabas datu pārvaldības sistēmā – vai teritorija, kurā vēlaties ieaudzēt mežu, neatrodas aizsargājamā dabas teritorijā? Aizsargājamām teritorijām var būt individuālie aizsardzības

bas noteikumi, kuri nosaka ierobežojumus (šo arī var noskaidrot pašvaldībā). Par aizsargājamām teritorijām varat interesēties Dabas aizsardzības pārvaldē.

4) Kāda situācija ir ar meliorācijas sistēmām? Jūsu stādījumi neradīs problēmas kaimiņiem? Šeit palīdzēs Valsts SIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" (turpmāk – ZMNĪ) nodaļu speciālisti. Aizpildiet iesniegumu, nosūtiet ZMNĪ attiecīgā reģiona nodaļai, un prefī saņemsiet tehniskos noteikumus ar norādēm, vai un kur drīkst ieaudzēt mežu.

5) Ieskatieties sava īpašuma dokumentos. Noskaidrojiet, vai jūsu īpašumam ir kādi apgrūtinājumi, aizsargjoslas. Ja tā, sazinieties ar aizsargjoslas turētāju, saņemiet saskaņojumu/tehniskos noteikumus.

Ja lauksaimniecības zeme jau ir aizaugusi ar kokiem un krūmiem, nesteidzieties Valsts meža dienestā iesniegt pārskatu par meža ieaudzēšanu. Vispirms vērsieties iepriekšminētajās iestādēs pēc saskaņojumiem un ieteikumiem!

Pēc iepriekšminēto formalitāšu saķārtošanas varat izvēlēties noformēt zemi – kā mežu vai plantāciju mežu.

Ar ko atšķiras mežs no plantāciju meža?

Pirmkārt, ar minimālo koku skaitu uz 1 ha.

	Mežs	Plantāciju mežs
	t. gab./ha	t. gab./ha
Priede	2000	1000
Ozols, osis, goba, vīksna, kļava, dižskābardis un skābardis	1500	500
Pārējās sugas	1500	800

Otrkārt, ar ciršanas nosacījumiem. Ja mežā kokus galvenajā cirtē drīkst cirst saskaņā ar Meža likuma 9. pantu pēc cirtmeta vai caurmēra, tad uz plantāciju mežiem šis noteikums neattiecas.

Katru gadu, pirms sākt koku ciršanu plantāciju mežā, meža īpašnieka pienākums ir paziņot VMD par koku ciršanu (ciršanas apliecinājums nav nepieciešams). Lai apliecinātu plantāciju mežā nocirstās koksnes izcelsmi, meža īpašnieks aizpilda veidlapu, kas atrodama MK noteikumu Nr. 308 "Meža atjaunošanas, meža ieaudzēšanas un plantāciju meža noteikumi" 2. pielikumā.

Lai reģistrētu mežu vai plantāciju mežu, meža īpašnieks iesniedz VMD pārskatu par meža ieaudzēšanu. To var atrast šeit: <https://www.vmd.gov.lv/lv/veidlapas>.

Vienlaikus ar pārskatu jāiesniedz skice, stādāmā materiāla izcelsmi un iegādi apliecinājošu dokumentu kopijas. Ieaudzētajai platībai dabā jābūt skaidri redzamām ārējām robežām!

Neskaidrību gadījumā ikviens var vērsties pēc padoma Meža konsultāciju pakalpojumu centrā vai Valsts meža dienestā. Meža konsultāciju pakalpojumu centra darbinieki sniedz konsultācijas visos Latvijas reģionos. Darbinieku kontaktinformācija pieejama mājaslapā www.mkpc.llkc.lv sadaļā Speciālisti.

Līga SOLOSTEJA,
MKPC mežsaimniecības
projektu vadītāja
e-pasts:
līga.solosteja@mkpc.llkc.lv
tālrs. 28018569

SVARĪGĀKIE DATUMI, KURUS LAUKU UZNĒMĒJS NEDRĪKST AIZMIRST 2023. GADA APRĪLĪ

Termins, kura laikā var iesniegt pieteikumu, iesniegumu vai atskaiti.
Iesniegumu un atskaitu apkopošanas datums vai iesniegšanas beigu datums.

Terminš		Marts												Aprīlis												Maijs															
		1	2	8	15	16	17	19	20	21	22	23	25	31	1	3	7	16	17	19	20	21	22	23	24	25	30	1	2	8	15	16	17	19	20	21	22	23	25	31	
Platību maksājumi																																									
	Lauku bloku precizēšana, iesniedzot precizēšanas pieprasījumus LAD EPS																																								
Pievienotās vērtības nodoklis (PVN)	PVN mēneša (ceturkšņa) deklarācija un maksāšanas termiņš																																								
	Nodokļa samaksas termiņš																																								
	Gada deklarācija (ja saskaņā ar PVN likuma prasībām gada deklarācija ir jāiesniedz)																																								
Mikrouzņēmumu nodoklis	Mikrouzņēmumu nodokļa deklarācija																																								
	Nodokļa samaksas termiņš																																								
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	Atskaites iesniegšanas termiņš un nodokļa maksāšanas termiņš - PASNODARBINĀTAJIEM																																								
	Nodokļa samaksas termiņš - PASNODARBINĀTAJIEM																																								
	Terminš 2023. gada 2. ceturkšņa ienākuma prognozēšanai PASNODARBINĀTAJIEM																																								
	Darba devēja ikmēneša ziņojums																																								
Dabas resursu nodoklis	Nodokļa samaksas termiņš - darba devējiem																																								
	Dabas resursu nodokļa pārskats																																								
Darījumu kvītis	Nodokļa samaksas termiņš																																								
	Atskaite par darījumu kvīšu izlietojumu																																								
Skaidras naudas deklarēšana	Deklarācija par mēneša laikā skaidrā naudā veiktajiem darījumiem																																								
	Paziņojums par fiziskajām personām izmaksātajām summām iepriekšējā mēnesī																																								
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	Nodokļa samaksas termiņš																																								
	Deklarācija par ienākumu no kapitāla (par ceturksni) - ja ienākums no kapitāla pieauguma iepriekšējā ceturksnī pārsniedzis 1000 eiro																																								
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	Uzņēmumu ienākuma deklarācija																																								
	Nodokļa samaksas termiņš																																								
Gada pārskats	Gada pārskats par 2022. gadu (ja pārskata gads sakrīt ar kalendāro gadu) *																																								

Grāmatvedība un nodokļi

LAUKU ATTĪSTĪBA

AINAVU VEIDOŠANA IR SKAISTUMS UN LIELA ATBILDĪBA

Grīnus

Cilvēkam ir ļoti svarīga apkārtējā vide, un īpaša nozīme ir mājas, parku un sabiedrisko teritoriju ainavai. Šis stāsts ir par skaistumu un par jaunieti, veiksmīgu un apņēmības pilnu uzņēmēju Jāni Lagzdiņu, kurš dzimis un audzis Dunalkas pagastā, Dienvidkurzemes novadā, un šobrīd izveidojis un vada uzņēmumu SIA "Grīnus", kas sniedz ainavu veidošanas un uzturēšanas pakalpojumus.

Ceļš uz savu uzņēmumu

LLKC Liepājas biroja sadarbība ar Jāni Lagzdiņu aizsākas 2018. gadā, kad jaunietis bija ieradies birojā uz konsultāciju par uzņēmējdarbības uzsākšanu, jautājot: "Gribu uzsākt uzņēmējdarbību, ar ko sākt?" Sarunas laikā noskaidrojās, ka Jānim ir dzimusi ideja par apzaļumošanas uzņēmuma izveidi. Šāda ideja radās, vasarās ārpus studijām strādājot Dunalkas pagasta zemnieku saimniecībā "Mārtiņlauki" un ar šo saimniecību saistītajā uzņēmumā SIA "Kraštmaļu sēklas". Bieži klienti, iegādājoties zāliena sēklas, jautāja pēc apzaļumošanas pakalpojuma, jo tuvākajā apkārtnē nav neviena uzņēmuma, kura pamatdarbība būtu zināšanās balstīta apzaļumošana.

Šī tikšanās sakrita ar laiku, kad LLKC īstenoja jauniešu mācības "Laukiem būt!", kuru mērķis ir atbalstīt gados jaunu cilvēku uzņēmējdarbības uzsākšanu lauku teritorijās.

Jānis Lagzdiņš
jauno uzņēmēju forumā

Tā Jānis Lagzdiņš 2018. gada rudenī piedalījās un veiksmīgi pabeidza jauniešu mācību ciklu "Laukiem būt!" Mācību laikā Jānis kopā ar lektoriem un citiem mācību dalībniekiem izanalizēja savu uzņēmējdarbības ideju, kā arī ieguva zināšanas par uzņēmējdarbības uzsākšanu, grāmatvedības pamatiem un izstrādāja reālu biznesa plānu ar visiem aprēķiniem. Jānis atzīst, ka mācības bija ļoti vērtīgas, un īpaši spilgti ir palikusi atmiņā savas idejas prezentācija un aizstāvēšana, jo tās laikā par šāda pakalpojuma izmantošanu ļoti ieinteresējās kāds no komisijas locekļiem.

Pēc mācībām un pēc Latvijas Lauksaimniecības universitātes Lauksaimniecības fakultātes absolvēšanas 2019. gada

jūlijā Jānis bija gatavs dibināt uzņēmumu nelauksaimnieciskajā nozarē, jo tajā brīdī viņa pārliecība bija, ka mūsdienās nodarboties ar lauksaimniecību un tās produktu ražošanu ir ļoti grūti, ja īpašumā nav nedz zemes, nedz tehnikas, jo gan zeme, gan tehnika ir dārga. Tā tika dibināts uzņēmums SIA "Grīnus" Dunalkas pagastā. Šāds uzņēmuma nosaukums ir izvēlēts apzināti, jo tulkojumā no angļu valodas, tas saistīts ar vārdu "zaļi" vai "zaļš", kā arī pilnais tiešais tulkojums būtu – "Green us", t. i., "apzaļumo mūs".

Jānim izdevās loloto sapni – savu biznesa ideju – pārvērst par reāli strādājošu uzņēmumu, kas ļoti veiksmīgi sevī apvienoja gan iegūto darba pieredzi, gan augstskolā un mācībās apgūtās teorētiskās zināšanas agroķīmijā, uzņēmuma vadīšanā, dārzkopībā, mehānizācijā un augsnes zinātnē.

Piedāvātie pakalpojumi un jau paveiktais

Jaunā uzņēmuma galvenais darbības virziens ir saistīts ar estētiski skaistas vides veidošanu. Piedāvātais pakalpojums ietver zāliena ierīkošanu, mēslošanu, augsnes agroķīmisko izpēti, paklājzāliena ieklāšanu, augsnes ielabošanu, zāliena piesēšanu, aerāciju, pļaušanu, smidzināšanu ar augu aizsardzības līdzekļiem, kā arī dobru izveidi, koku, dižstādu un krūmu stādīšanu. Pieejams universāla traktora AVANT 528 tehniskais pakalpojums, kas ietver inerto materiālu līdzināšanu, vešanu, celmu frēzēšanu, augsnes frēzēšanu, bruģa tīrīšanu un citus darbus. Klientiem ir iespējams piedāvāt gan vienu noteiktu atsevišķu pakalpojumu,

► 16. lpp.

SIA "Grīnus" paveiktie darbi teritoriju labiekārtošanā

Foto: Jānis Lagzdiņš un personīgais arhīvs

◀ 15. lpp.

gan arī kopā ar sadarbības partneriem nodrošināt pilnu pakalpojumu klāstu. Šo gadu laikā ir izveidojusies ļoti veiksmīga sadarbība ar ainavu arhitektiem, bruģa likšanas uzņēmumiem, zāliena audzētājiem, laistīšanas sistēmu piegādātājiem, kas piedāvā arī attālināti un automātiski vadāmas laistīšanas sistēmas. Aktīvais darba laiks ir pavasaris un rudens.

Visā ir savas nianšes, un, protams, arī šī joma nav izņēmums. Piemēram, Jānis ikdienā saskaras ar diviem jēdzieniem – “zālājs” un “zāliens” – šie divi vārdi un to atšķirība ir pamatu pamats. Zāliens ir veidots tā, lai būtu skatāms, baudāms un parasti tas ir dārzos un sporta laukumos, taču zālājs ir lauksaimniecībā – lopbarības ieguvei. Parasti, ja pilsētvides dārzos un sporta laukumos pakalpojuma sniedzējs izmanto vārdu “zālājs”, ir diezgan liela iespējamība, ka šis piedāvātais pakalpojums nebūs kvalitatīvs un sniedzējam trūkst zināšanu.

Lai piesaistītu klientus, pirmajā gadā tika ievietoti sludinājumi. Kopš tā laika tas vairs netiek darīts, jo paši klienti iesaka kaimiņiem, radiem un draugiem, un tas ir pats vērtīgākais darba novērtējums. Patlaban galvenokārt tiek strādāts Liepājā un tuvākajā apkārtnē. Klienti ir gan privātpersonas, gan uzņēmēji. Kā lielākos īstenotos projektus Jānis min Liepājas Karostas futbola laukuma atjaunošanu, zālienu ierīkošanu Zirgu salā Liepājā un arī Kuldīgas galvenā stadiona apzaļumošanu.

Jānis uzsver, ka neatkarīgi no darba apjoma primārais ir kvalitāte un individuāla pieeja katram klientam. Lai iegūtu kvalitatīvu rezultātu, ir nepieciešama pieredze un zināšanas, kuras Jānis guvis gan studiju laikā, gan arī, praktiski strādājot ar zālienu sēklu ražošanu saistītos uzņēmumos. Nemitīgi gan dažādos semināros, gan arī pašmācības ceļā tiek papildinātas zināšanas saistībā ar zālienu ierīkošanu un apsaimniekošanu, jo sniegtais pakalpojums prasa ļoti daudz zināšanu un situācijas, laikapstākļi, augšnes veids un struktūra ir dažādi, līdz ar to jāspēj pielāgoties jebkurai situācijai, lai uzlabotu pakalpojuma kvalitāti. Svarīgs ir arī kopīgs komandas darbs, vēlme pilnveidoties un meklēt jaunas iespējas.

Projektā iegādātā tehnika lieti noder

Ieguldījumi uzņēmuma attīstībā

Liela nozīme uzņēmuma darbības pilnveidošanā un straujākā attīstībā ir bijusi un arī būs iespējai piesaistīt Eiropas Savienības fondu līdzekļus jauna aprīkojuma iegādei, jo tas ir nepieciešams gan jaunu darbinieku un klientu piesaistīšanai, gan arī ieplānoto darbu paveikšanai pēc iespējas kvalitatīvāk un efektīvāk (laika un ieguldīto resursu ziņā).

Uzņēmuma darbības laikā ar vietējās rīcības grupas “Biedrība “Liepājas rajona partnerība””, Lauku atbalsta dienesta un valsts finanšu institūcijas ALTUM atbalstu ir īstenoti trīs investīciju projekti:

- 2019. gadā uzņēmums iesniedza un saņēma finansējumu projektam “Zāliena ierīkošana, labiekārtošana un apsaimniekošana”. Projekta mērķis – iegādāties teritoriju apsaimniekošanai nepieciešamo tehniku (zāliena sējmašīnu ar frēzi, auto piekabi, aeratoru – skarifikatoru, zāles plāvēja traktoru).
- 2020. gadā īstenots projekts “Universālās pašgājējmašīnas iegāde”.
- 2020.–2021. gadā iesniegts un īstenots projekts “Papildaprīkojuma iegāde pakalpojumu klāsta paplašināšanai”.

Svarīgi izprast dabas procesus

Jānis atzīst, ka viņam kā cilvēkam no laukiem ir svarīgi izprast dabas procesus, piemēram, ja vēlas izaudzēt graudus, ir jāievēro noteikts laiks un arī jāizdara atbilstošs darbs. Līdzīgi ir arī ar viņa piedāvāto pakalpojumu, kur katram darbam ir savs laiks un noteikti priekšnosacījumi.

Iemesls, kāpēc vienmēr Jānis Lagzdīns ir vēlējies izveidot savu uzņēmumu, ir brīvības sajūta. Protams, tas nes līdzīgu atbildību par paveikto darbu, par uzņēmuma darbības nodrošināšanu, kā arī visam ir jāreķina līdzī.

Jānim ļoti svarīga ir atzinība par paveikto darbu un cilvēciskās attiecības. Viņš ir pilnībā pārliecināts, ka laukos ir viena no viņam vissvarīgākajām lietām – brīvība. **LL**

Aiva KASPAROVIČA,
LLKC Liepājas biroja
uzņēmējdarbības konsultante
e-pasts:
aiva.kasparovica@llkc.lv
tālrs. 26263682

Aleksejs KAČANOVS,
LLKC Liepājas
biroja vadītājs
e-pasts:
aleksejs.kacanovs@llkc.lv
tālrs. 27843096

Lauku Lapa

Izdots SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” Apgāda
Adrese: Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pagasts, Ozolnieku novads, LV-3018
Tālrunis: 63050220
Apgāda vadītāja Iveta Tomsone
“Lauku Lapas” redaktore Dace Millere
Reģistrācijas Nr. 000740319
Iespiests SIA “UnitedPress Tipogrāfija”
“Lauku Lapa” var abonēt
Latvijas Pastā, abonēšanas indekss 1163
Cītējot un/vai pārpublicējot izdevuma “Lauku Lapa” rakstus, atsauce obligāta. Pārpublicēšanai jāsaņem Apgāda rakstiska atļauja.

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

